

**CONTRACT MET BETREKKING TOT DE OPLEIDING INZAKE BORSTVOEDING
EN ONTWIKKELINGSZORG VAN HET MEDISCH EN VERZORGEND PERSONEEL
VAN DE MATERNITEITEN (MATERNITEIT EN NEONATOLOGIE)**

BIJLAGE II: OPLEIDING INZAKE ONTWIKKELINGSGERICHTE ZORG

Voorwaarden voor de erkenning van de opleidingen door de FOD Volksgezondheid

I. Voorwaarden en administratieve procedures

De opleidingen die in overweging worden genomen in het kader van de « overeenkomst met als doel een specifieke opleiding op het vlak van borstvoeding en ontwikkelingszorg voor het verzorgende en medische personeel van de kraamklinieken (materniteit en neonatologie) » dienen te worden erkend door de FOD Volksgezondheid. Deze laatste onderzoekt binnen de 60 dagen of deze kraamklinieken voldoen aan de minimale vereisten die hieronder gedetailleerd worden omschreven. Wanneer er geen antwoord wordt gegeven binnen de 60 dagen na de indiening van de aanvraag, wordt het opleidingsprogramma als goedgekeurd beschouwd.

De aanvragen tot erkenning door de FOD Volksgezondheid moeten worden verstuurd via het ad hoc formulier waarvan u het model op de website van de FOD Volksgezondheid vindt (<http://www.staff-training.be>).

Wanneer een opleidingsprogramma door de FOD Volksgezondheid wordt erkend, kent de FOD Volksgezondheid een erkenningsnummer toe. De geldigheidsduur van deze erkenning bedraagt 5 jaar, behalve indien uit een controle blijkt dat het effectief gevolgde programma niet overeenstemt met het programma waarvoor de erkenning is toegekend. Elke aanpassing die een impact heeft op de informatie die wordt verschaft in het elektronische aanvraagdossier dient opnieuw te worden goedgekeurd door de FOD Volksgezondheid.

Na afloop van de opleiding wordt er een attest uitgereikt aan elke deelnemer die de volledige cyclus heeft gevolgd volgens het model dat zich bevindt op de website van de FOD Volksgezondheid.

Op het einde van de cyclus zullen de opleidingsinstellingen aan de FOD Volksgezondheid de lijst bezorgen met studenten die geslaagd zijn en/of hebben deelgenomen aan de volledige cyclus. Het model van deze lijst bevindt zich op de website van de FOD Volksgezondheid. Deze lijst dient aan de FOD Volksgezondheid binnen de 60 dagen worden bezorgd na het einde van de opleidingscyclus via het volgende e-mailadres: staff-training@health.belgium.be

II. Criteria voor de erkenning die op alle soorten opleiding van toepassing zijn

De aanvragen tot erkenning moeten minstens twee maanden vóór het begin van de opleiding (behalve indien de opleiding reeds gestart is op de datum van deze omzendbrief) worden gericht aan de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu via mail op het volgende adres: staff-training@health.belgium.be.

Om de opleiding te geven, moeten de opleiders een hogere of een universitaire opleiding hebben genoten en daarenboven beschikken over voldoende kennis en ervaring op het vlak van de materies van de onderwezen module.

Ter herinnering dienen deze opleidingen door de melkfirmas niet gesponsord worden (cf. artikel 5 van het contract betreffende de naleving en de toepassing van de Internationale Gedragscode voor het op de markt brengen van vervangingsmiddelen voor moedermelk).

III. Specifieke voorwaarden die op de verschillende soorten opleiding van toepassing zijn:

A/ SENSIBILISERING VOOR ONTWIKKELINGSZORG (THEORETISCHE BENADERING)

Het opleidingsprogramma dient in België of in Europa te worden gegeven.

Het formulier voor de aanvraag en de erkenning van de opleiding dient te worden ingevuld door de instellingen die de opleiding organiseren en dient te worden vergezeld van een gedetailleerde beschrijving van het voorgestelde programma.

Het maximum aantal toegelaten leerlingen per opleidingsmodule bedraagt 60 personen.

Het opleidingsprogramma zal een globaal pakket van minstens **6 uren** omvatten.

Tijdens de opleiding zullen minimum de volgende thema's aan bod komen:

- Toekomst van de prematuur geboren baby
- Cerebrale en zintuigelijke ontwikkeling van de prematuur geboren baby
- Ontwikkelingszorg: definitie, doelen en voordelen
- Aanpassing van de omgeving van de prematuur in de neonatale eenheid
- Observatie van het gedrag van de prematuur
- Aanpassing van de zorgen om de ontwikkeling van de prematuur te ondersteunen (positionering, huid op huid, slaap, pijn, voeding en borstvoeding...)
- Ouderschap en vroeggeboorte

B/ SENSIBILISERING VOOR ONTWIKKELINGSZORG (PRAKTISCHE EN THEORETISCHE BENADERING)

Het opleidingsprogramma dient te worden verstrekt binnen de instelling van de aanvrager. Het dient te bestaan uit een bezoek aan de dienst en een begeleiding bij het definiëren van de geïndividualiseerde doelstellingen die erop gericht zijn ontwikkelingszorg binnen de dienst te implementeren.

Binnen het programma dient men eveneens een evaluatie van de huidige handelingen te voorzien vóór en na de opleiding.

Het formulier voor de aanvraag en de erkenning van de opleiding dient te worden ingevuld door de instellingen die de opleiding organiseren en dient te worden vergezeld van een gedetailleerde beschrijving van het voorgestelde programma.

Het maximum aantal toegelaten leerlingen per opleidingsmodule bedraagt 60 personen voor het theoretische gedeelte en 10 personen, waaronder de verantwoordelijken van de dienst, voor het praktische gedeelte.

federale overheid

**VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU**

Het opleidingsprogramma zal bestaan uit een globaal pakket van minstens **8 uren waarvan 2 uur** voor de praktische aspecten.

Tijdens de opleiding zullen minimum de volgende thema's aan bod komen:

Theorie:

- Evolutie van de prematuur geboren baby
- Cerebrale en zintuiglijke ontwikkeling van de prematuur geboren baby
- Ontwikkelingszorg: definitie, doelen en voordelen
- Aanpassing van de omgeving van de prematuur in de neonatale eenheid
- Observatie van het gedrag van de prematuur
- Aanpassing van de zorgen om de ontwikkeling van de prematuur te ondersteunen (positionering, huid aan huid, slaap, pijn, voeding en borstvoeding...)
- Ouderschap en vroeggeboorte

Praktijk:

- Begeleiding bij de observatie van het gedrag van de prematuur en hulp bij het opstellen van het ontwikkelingszorg plan en dit in samenwerking met de ouders
- Evaluatie van de handelingen in de verzorgingseenheid, op het vlak van omgeving, verzorging en ondersteuning van de teams in het kader van de ontwikkelingszorg
- Definieren van geïndividualiseerde doelstellingen met het oog op de implementatie van de ontwikkelingszorg in de dienst.

C/ OPLEIDING MET ALS DOEL HET VERWERVEN VAN EEN NIDCAP

BEROEPSCERTIFICAAT (Newborn Individualized Developmental Care Assessment Program = geïndividualiseerd programma voor evaluatie en ontwikkelingszorg van de pasgeborene)

Het opleidingsprogramma dient te worden verstrekt door een NIDCAP opleidingscentrum dat is gecertificeerd door de Internationale NIDCAP Federatie (NFI) www.nidcap.org

Het formulier voor de aanvraag en de erkenning van de opleiding dient te worden ingevuld door de instellingen die de opleiding organiseren en dient te worden vergezeld van een gedetailleerde beschrijving van het voorgestelde programma.

De opleiding van de kandidaten voor het certificaat zal gepaard gaan met een begeleiding bij de implementatie van de ontwikkelingszorg binnen hun dienst. Dit in samenwerking met de verantwoordelijken van de eenheid en de verschillende multidisciplinaire teams

Het maximum aantal toegelaten leerlingen per opleidingsmodule bedraagt 6 stagiairs voor wat betreft het behalen van het beroepscertificaat NIDCAP. Een maximum aantal personeelsleden van de betreffende eenheid worden echter aangemoedigd om de theoretische lessen bij te wonen.

Het opleidingsprogramma zal per stagiair, gespreid over 2 tot 3 jaar, een minimum globaal pakket omvatten van **60 uur** met de opleider en **200 uur persoonlijk werk** onder supervisie (+ een begeleiding van de dienst).

De opleiding zal verlopen op basis van minstens 3 modules. De begeleidingsprocedure alsook de inhoud van de officiële opleiding, die erkend is door de Internationale Federatie van het NIDCAP,

dienen te worden gevolgd. De opleiding wordt gedetailleerd weergegeven in een opleidingsgids die beschikbaar is op de website www.NIDCAP.org of bij de coördinatrices.

Opleidingsmodules:

1ste module (verplicht):

- De cerebrale ontwikkeling van de foetus
- De zintuiglijke ontwikkeling en het gedrag van de foetus
- De synactieve theorie van de ontwikkeling
- Evaluatie van het individuele gedrag van de pasgeborene
- Longitudinaal inzicht in de neurologische ontwikkelingsvaardigheden van de premature
- Gevolgen voor de neonatale reanimatiediensten
- Het ouderproces: Geboorte à term en vroeggeboorte
- Behandeling gebaseerd op de relatie, co-regulatie; m.a.w. specifieke aspecten van de NIDCAP®-methode
- Voorbeelden in neonatale reanimatie van de organisatie van ondersteunende ontwikkelingsgerichte zorg voor het kind en zijn familie
- Resultaten van wetenschappelijk onderzoek
- Voorbereiding op de observatie van het gedrag van de premature en van de opstelling van een ontwikkelingszorgplan
- Aan bed observatie van de baby vóór, tijdens en na de zorgen en opstelling van een ontwikkelingszorgplan
- Begeleiding van het team bij de implementatie van het ontwikkelingszorgplan en de in vraagstelling van de zorgpraktijk
- Definiëring van werkdoelstellingen en een actieplan voor de implantatie van de geïndividualiseerde ontwikkelingszorg die is gericht op de familie en specifiek is voor de dienst, en dit in samenwerking met de diensthoofden (stuurcomité en werkgroepen)

Opvolging van een persoonlijk werk gesuperviseerd van op afstand

2de module (verplicht):

- Aan bed observatie van de baby vóór, tijdens en na de zorgen
 - Herkennen van de vaardigheden van de premature
 - Herkennen van de ontwikkelingsdoelstellingen van het kind en deze integreren in zijn medisch traject en zijn familiale context
 - Uitwerken van zorgaanbevelingen om het kind te steunen bij het halen van zijn ontwikkelingsdoelstellingen
 - Begeleiding van het team bij de implementatie van het ontwikkelingszorgplan en de in vraagstelling van de zorgpraktijk
 - Vraagstelling bij de zorgen en deze linken met de geïndividualiseerde observatie
 - Evaluatie van de dienst op basis van de geleverde documenten
 - Evaluatie van de dienst op basis van het bezoek ervan en van de observatie van een baby
- + herdefiniëring van de doelstellingen en het actieplan
- Voorbereiding tot de organisatie van ondersteunende ontwikkelingsgerichte zorg voor het kind en zijn familie en dit vanaf de vroeggeboorte van de baby tot zijn ontslag naar huis. Tevens begeleiding van het team (optioneel op dit niveau en afhankelijk van de verworvenheden van de stagiair)

Opvolging van een persoonlijk werk gesuperviseerd van op afstand

3de module (niet verplicht, wordt bepaald door de opleider):

- Aan bed observatie van de baby vóór, tijdens en na de zorgen
- Herkennen van de vaardigheden van de prematuur
- Herkennen van de ontwikkelingsdoelstellingen van het kind en deze integreren in zijn medisch traject en zijn familiale context
- Uitwerken van zorgaanbevelingen om het kind te steunen bij het halen van zijn ontwikkelingsdoelstellingen
- Voorbereiding tot de organisatie van ondersteunende ontwikkelingsgerichte zorg voor het kind en zijn familie en dit vanaf de vroeggeboorte van de baby tot zijn ontslag naar huis. Tevens begeleiding van het team
- Vraagstelling bij de zorgen en deze linken met de geïndividualiseerde observatie
- Evaluatie van de dienst op basis van de geleverde documenten
- Evaluatie van de dienst op basis van het bezoek ervan en van de observatie van een baby + herdefiniëring van de doelstellingen en het actieplan

Opvolging van een persoonlijk werk gesuperviseerd van op afstand

4de module (verplicht):

- Validatie van de organisatie van ondersteunende ontwikkelingsgerichte zorg voor het kind en zijn familie en dit vanaf de vroeggeboorte van de baby tot zijn ontslag naar huis. Tevens begeleiding van het team
- Validatie van de competenties op het vlak van aan bed observatie van de baby vóór, tijdens en na de zorgen
- Validatie van de competentie tot het herkennen van de vaardigheden van de prematuur
- Validatie van de competentie tot het herkennen van de ontwikkelingsdoelstellingen van het kind en deze integreren in zijn medisch traject en zijn familiale context
- Validatie van de competenties tot het uitwerken van zorgaanbevelingen om het kind te steunen bij het halen van zijn ontwikkelingsdoelstellingen
- Vraagstelling bij de zorgen
- Evaluatie van de dienst op basis van de geleverde documenten
- Evaluatie van de dienst op basis van het bezoek ervan en van de observatie van een baby
- + herdefiniëring van de doelstellingen en het actieplan

D/ INTERUNIVERSITAIR DIPLOMA (IUD) INZAKE ONTWIKKELINGSZORG

Het formulier voor de aanvraag en de erkenning van de opleiding dient te worden ingevuld door de instellingen die de opleiding organiseren of, in geval van een opleiding die in het buitenland wordt verstrekt, door de zorginstelling waar de kandidaten voor de opleiding prestaties verrichten. Dit formulier dient te worden vergezeld van een gedetailleerde beschrijving van het voorgestelde programma.

Het opleidingsprogramma zal een globaal pakket omvatten van minstens **86 uur** theorie en een praktische stage van **10 uur** in erkende diensten. De competenties zullen worden gevalideerd op basis

van een schriftelijke proef over de theoretische kennis en op basis van een analyse van klinische situaties.

Tijdens de opleiding zullen minstens de volgende thema's aan bod komen:

- Geschiedenis en evolutie van de zorgen in de neonatologie
- Verzorging van de moeder en cerebrale ontwikkeling van de baby
- Ondersteuning van de sensomotorische ontwikkeling
- Synactieve theorie van de ontwikkeling
- Preventie van de gevolgen van stress bij de ouders (prenataal, perinataal en postnataal)
- Neonatale en foetale sensitiviteit
- Fysiologische opvang in het verloskwartier
- Ontwikkelingszorg en perinatale opvang
- Binding en vroeggeboorte
- Betrokkenheid van de ouders tijdens de observatie
- Evaluatie van de moeder-kind band
- Oraliteit: fysiologische basis en anatomie /voorkomen van onderstimulatie
- Groei en ontwikkeling van de prematuur
- Ecologie van de verpleegeenheden, sensorïële stimuli en cerebrale ontwikkeling
- Ontwikkelingszorg en pijnbehandeling
- Positionering en motorische ontwikkeling
- Observatie van het gedrag van de prematuur (theorie en praktijk)
- Psychomotoriek in de neonatologie
- Ontwikkelingsgerichte zorg, wijzigingen...
- Implementatie van geïndividualiseerde aanbevelingen
- Evaluatie van de omgeving van een neonatologie eenheid
- Strategieën en hindernissen op het vlak van de implementatie van de ontwikkelingsgerichte zorg
- Follow-up van de prematuur, welke veranderingen sinds de implantatie van ontwikkelingsgerichte zorg.
- Ontwikkelingsgerichte zorg na de ziekenhuisopname

De IUD's inzake ontwikkelingszorg bestaan alleen in Frankrijk. Meer informatie kunnen op de websites van de Universiteiten van Lyon en Montpellier gevonden worden:

http://offre-de-formations.univ-lyon1.fr/front_fiche_parcours3.php?PARCOURS_ID=1019#

<http://du.med.univ-montp1.fr/fmc/diu-initiation-aux-soins-de-developpement-chez-le-nouveau-ne-et-lenfant-74.html>

E/ VOORTGEZETTE OPLEIDINGEN

Het aanvraagformulier voor de erkenning van de opleiding moet worden ingevuld door de organen of instellingen die de opleiding organiseren en alle details over het voorgestelde programma zullen erbij gevoegd moeten worden.

De volgende activiteiten dragen bij tot de permanente opleiding van gezondheidswerkers, voor zover deze activiteiten betrekking hebben op raadgevingen en ondersteuning in het kader van de ontwikkelingsgerichte zorg en het ouderschap, (ongeacht het specifieke thema). Ze dienen de kennisbasis inzake ontwikkelingszorg te verbeteren.

Ze bestaan in seminaries, studiedagen, opleidingscycli waardoor de basiscompetenties van de gezondheidswerkers op het vlak van ontwikkelingsgerichte zorg worden versterkt, die worden georganiseerd door:

- Universiteiten en onderwijsinstellingen die in België of het buitenland erkend zijn
- Opleidingscentra die in België of het buitenland erkend zijn
- Het medische en verzorgende personeel dat in het bezit is van de NIDCAP-beroepstitel die is gecertificeerd door de Internationale Federatie van het NIDCAP.
- Ziekenhuisinstellingen
- Werkgroep met betrekking tot ontwikkelingszorg zowel op nationaal als internationaal niveau.
- De Internationale Federatie van het NIDCAP en haar Franse tak
- De verenigingen van ouders op internationaal of nationaal vlak
- LOK 's
- Internationale en nationale beroepsverenigingen
- Wetenschappelijke platformen

Het opleidingsprogramma zal een globaal pakket van minstens **4 uur** omvatten.

De opleiding zal één of verschillende van de thema's behandelen die in de punten hierboven (a,b,c,d) vermeld zijn, d.w.z.:

- Cerebrale en sensoriele ontwikkeling van de prematuur geboren baby
- Evaluatie van het gedrag van de prematuur geboren baby
- Ecologische adaptatie van de zorginstelling in het kader van de ontwikkelingsgerichte zorgen
- Ontwikkelingsgerichte handelingen binnen de neonatologie
- Zorg waarbij de familie centraal staat
- Begeleiding van de verzorgingsteams en de implementatie van een strategisch programma over ontwikkelingsgerichte handelingen.
- Ondersteunen van de ontwikkelingen van de prematuur na het ontslag uit het ziekenhuis
- Onderzoek binnen het kader van ontwikkelingsgerichte zorgen